

מ"ת 39070/12/22 - מדינת ישראל נגד נהוראי עמוס

בית המשפט המחוזי בחיפה

מ"ת 39070-12-22 מדינת ישראל נ' עמוס(עציר)

בפני	כבוד השופט ניצן סילמן
מבקשת	מדינת ישראל
נגד	
משיב	נהוראי עמוס (עציר)

החלטה

1. כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות שוד בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, שיבוש מהלכי משפט. בד בבד עם הגשת האישום הוגשה כנגד המשיב בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים.
2. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 11.12.22, הבחין המשיב ב.ס.א (להלן "המתלוננת") כשהיא מגיעה לעסק להמרת כספים ומקבלת לידיה כסף מזומן בהיקף נכבד וגמלה בליבו החלטה לשדוד אותה. המשיב המתין למתלוננת מחוץ לעסק וכשזו יצאה וחצתה את הכביש, תפס את התיק, כשהוא רכוב על קורקינט חשמלי ומשך אותו בידיו בחוזקה. המתלוננת ניסתה להתנגד אך המשיב משך ביתר עוצמה. המתלוננת נפלה ארצה. המשיב נטל את התיק ונמלט מהמקום.
3. לאחר דיווח למשטרה בוצעו סריקות ושוטר איתר את המשיב. המשיב ניסה להימלט, הוריד את הבגד העליון שלבש, החביא את הכסף אשר שדד לכאורה, אך אלו נמצאו. למתלוננת נגרמו חבלות למעט שבר ללא תזוזה באצבע יד שמאל ושבר תוך מפרקי בבסיס מסרק אצבע 5 ביד ימין.
4. אין מחלוקת בדבר קיום ראיות לכאורה. די בהודעת המתלוננת ובצילומי מצלמות האבטחה של סניף המרת הכספים. המשיב הודה בחקירתו במיוחס לו אף ביצע שחזור.
5. עניינו של המשיב הופנה לשירות המבחן, וביום 24.1.23 התקבל תסקיר ראשון. התסקיר העלה כי למשיב הרשעות קודמות, אחת מהן מבימ"ש לנוער. עוד העלה התסקיר כי מדובר במשיב הסובל מבעיות התנהגות. המשיב גילה אמפתיה למתלוננת ואישר כי שגה בדרכו. המשיב הודיע כי הוא מעדיף להשתחרר לקהילה טיפולית על פני מעצר בית, וזאת נוכח בעיית ההתמכרות ממנה הוא סובל.
6. שירות המבחן מצא כי אמנם קיימת סבירות גבוהה להישנות עבירות דומות בעתיד, אך מאידך, קיימת יכולת התבוננות, הכרה בדפוסים בעייתיים, כששירות המבחן התרשם שנכון להיום קיים רצון כן לשנות אותם דפוסים. שירות המבחן המליץ על הפנייה לבחינת קליטת המשיב בקהילת אילנות לשם הליכי טיפול.
7. ביום 5.2.23 הוגש תסקיר משלים, הוברר כי טרם הושלמו התנאים המאפשרים קליטה, לרבות מסמכים רפואיים.

8. ביום 9.2.23 התקבל תסקיר נוסף. שירות המבחן ציין כי המשיב נמצא מתאים לקהילה הטיפולית הנ"ל. השירות התרשם לטובה מערבים מגבים שהוצעו ובה בהמלצה להמיר את מעצרו של המשיב בהעברה לקהילה טיפולית - אילנות, בהתאם לתנאי המקום.
9. המבקשת הודיעה כי היא מתנגדת ועומדת על עמדתה למעצר. המבקשת הפנתה לעברו של המשיב, ולכך שהמשיב לא נמצא בהליכי טיפול עובר למעצרו. עוד ציינה המבקשת כי מקום בו הסבירות להישנות אירועים הינה כאמור בתסקיר, אין מקום לשלב בהליכי גמילה.
10. ב"כ המבקשת הטעימה כי המשיב אינו עונה על מלוא התנאים בהלכת בש"פ 1981/11 **סוויסה נ' מדינת ישראל**; מעצר המשיב לא קטע הליכי גמילה; מקומם של הליכי גמילה בשלב גזירת הדין. ב"כ המשיב הפנה להמלצות החוזרות ונשנות של שירות המבחן.
11. שקלתי הדברים בזהירות. המקרה אינו פשוט; סופו של דבר לדידי, מניעת הפנית המשיב להליכי גמילה לעת זו, תהיה החמצת הזדמנות.
12. ראשית- המלצות התסקירים לשילוב בחלופה טיפולית היו חיוביות; גם אם מעמד ההמלצה אינו כשל המלצה שלילית, עדיין יש משקל מהותי להתרשמות שירות המבחן בשקילת חלופה, במיוחד בחלופה טיפולית.
13. שנית- לא ניתן להתעלם מכך שמדובר במשיב שעברו אומנם מכביד, אך המשיב נטל אחריות על עבר זה, וניתן לראות כי העבר נסב סביב נושא הסמים והצורך בהשגתם- וגם בכך טעם מהותי בהעדפת שיקולי שיקום (ראה למשל ע"פ 3673/15 **פלוני נ' מ"י** לעניין זה).
14. שלישית- מדובר במי הסובל מהפרעות קשב וריכוז והיפרקטיביות, היה מטופל ארוכות בנושא זה (עמ' 1 פסקה אחרונה לתסקיר הראשון).
15. רביעית- המשיב הודיע כי בכוונתו ליטול אחריות בתיק העיקרי. קיים חיסכון מהותי בזמן.
16. חמישית- המבקש עצור כחודשיים; מעצרו נתפס כמרתיע; ראה לעניין זה בש"פ 11163/08 **מ"י נ' סל**.
17. שישית- העובדה כי מאז ינואר ממליצים התסקירים על שילוב בחלופה טיפולית, העובדה כי המשיב דבק ברצונו לפנות להליכי גמילה מהלך כל אותם חודשים, אומרת דרשני.
18. אשר לתנאי הלכת בש"פ 1981/11 **מ"י נ' סוויסה**, אכן, אין המדובר במי שהיה מצוי בהליך גמילה ממש ערב מעצרו; עם זאת המשיב מכיר בכך כי הסמים הם שהביאוהו להתנהגות השולית, ולפחות להתרשמות שירות המבחן, עבר כבר ניקיון פיזי במסגרת מעצרו (ראה תסקיר עמ' 3 בפרק תיאור מצבו במעצר). אמנם, התנאי הראשון כלשונו אינו מתקיים, יחד עם זאת- גם כאן ניתן למצוא חריגים. אתחיל בתנאים השני והשלישי של חריגי הלכת סוויסה ואשוב לתנאי הראשון.
19. לגבי פוטנציאל הצלחת הליך הגמילה- אין לי אלא להפנות לאמירות בתסקירים לגבי ההתרשמות מהמשיב כמי שקיימים לו סיכויי הצלחה ניכרים, נוכח יכולתו לבצע התבוננות פנימית, הכרה אוטנטית בדפוסים הבעייתיים והתרשמות מרצון כן לשנות את אותם דפוסים. גם העובדה כי המשיב עבר הראיונות להתקבל לקהילה אומר דרשני.

20. עוד אציין כי מדובר במי שכבר חווה תסמיני גמילה (ראה מצב המשיב במעצר- תסקיר ראשון), ומצבו לעת זו התייצב.

21. אשר ליכולת החלופה להקלות המסוכנות ניתן להפנות להתרשמות שירות המבחן בתסקיר האחרון מיום 9.2.23 המתרשם הן מהמשיב והן מטיב מערך הפיקוח המגבה שהוצע. שירות המבחן מצא כי נסיבות חיי המשיב הביאו לתלות בסמים וזו הביאה לרמת הסיכון; הניסיון לגדוע מעגל שוטה זה מחייב הליך טיפולי ולטעמי הפרוגנוזה מתאימה .

22. דגש ראיתי לשים לכך שהמשיב גילה אמפטיה כלפי המתלוננת (ראה תסקיר ראשון, עמ' 3, סוף הפרק הערכת הסיכון).

23. זאת ועוד- קיימים לא מעט מקרים בפסיקה בהם סבר כב' בית המשפט העליון כי די בהתקיימות שניים משלושת התנאים- על מנת לאפשר לשלב נאשם בהליכי גמילה גם בשלב המעצר; ראה למשל- בש"פ 32/12 **פלוני נ' מ"י**; בש"פ 4036/15 **ישראלי נ' מדינת ישראל** ("החריג דנן יחול אם התקיימו שניים משלושת התנאים המצטברים הבאים....").

24. מקרה והמדובר ברצון כן ואמיתי להיגמל, יש לשקול בחיוב שחרור נאשם, גם אם רצון הנאשם בחלקו נובע מרצונו להשתחרר מהמעצר (בש"פ 8791/10 **לוי נ' מ"י**).

25. במיוחד אמורים הדברים מקום בו נסיבות החיים אינן פשוטות. במצב זה הגמשת כללי הלכת סויסה (לרבות באי קיום התנאי הראשון) מתבקשת. אין לי אלא להפנות **לכתוב** בבש"פ 1152/17 **מולה דרבה נ' מ"י**:-

"...אני סבורה שהיחוד במקרה זה נובע מכך שלא זו בלבד שמדובר באדם הנמצא בתחילת חייו, אלא גם שעד כה הזדמנויות החיים שעמדו לרשותו, ובכללן יכולתו לצפות לתמיכה משפחתית, היו תמיד דלות. כפי שצינתי בעבר, ראוי גם במקרה זה שלא לנעול את השער דווקא כאשר "שערי התקווה... מאיימים להיסגר" (ראו: בש"פ 3292/14 ציבר נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (20.5.2014)). נסיבות חיים אלה מעצימות את ההצדקה לעשות כל מאמץ למיצוי הפוטנציאל השיקומי של העורר, אשר במשך כל חייו נעדר דמות הורית שיכלה להכווין אותו ולהציב עבורו גבולות.

הפוטנציאל השיקומי המשמעותי של העורר לא נעלם גם מעיני שירות המבחן, אשר מצא את העורר כמתאים לתכנית טיפולית ואף אישר את המתווה הכללי שלה. כפי שנקבע בעבר, "דרך המלך, בבחינת תנאי יסודי למתן צו מבחן לטיפול גמילה, היא המלצת שירות מבחן, שהוא הגוף המקצועי המרכז את המידע הנדרש לקבלת החלטה אם הנאשם מתאים לעבור טיפול גמילה" (ראו: עניין סויסה, בעמ' 115).

על רקע זה, אם בעת הנוכחית הצליח העורר לגייס עצמו לתהליך של גמילה שלו נמצא מתאים - הרי שבהתחשב בגילו הצעיר ובמיעוט ההזדמנויות שעמדו בפניו - יש לעשות כל מאמץ לאפשר לו לעשות שינוי. שינוי כזה, ככל שיצליח, ייטיב עמו, ולא פחות מכך עם החברה כולה, שהרי לצד האינטרס להגן על הציבור מפני מבצעי עבירות ניצב גם האינטרס הציבורי בשיקום עבריינים (ראו: ע"פ 2420/15 אבטליון נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (29.11.2015); ע"פ 4503/16 אבו שנידי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (9.6.2016)).

26. מדובר במשיב אשר הינו אב לילדה כבת 3 אשר עברה להתגורר עימו באופן מלא בחודש אוקטובר האחרון.

המשיב גדל במשפחה בה האב נהג אלימות הן כלפי אשתו, הן כלפי ילדיו, והתמודד עם התמכרות לאלכוהול. המשיב עבר טיפולים בגין גידול סרטני באוזנו ואף שמיעתו נפגעה. כאמור לעיל, למשיב אובחנו הפרעות קשב, ריכוז והתנהגות ברמה גבוהה והוא נזקק לטיפול תרופתי. המשיב הועבר מוסדות חינוך לרבות פנימיות ונאלץ לעזוב את ספסל הלימודים בכיתה י'. טלישתו ממסגרות הביאה להתדרדרות, התחברות לחברה שולית והתנהגות בעייתית. **גם נסיבות לא פשוטות אלו, מצדיקות ולו הגמשת כללי חריגי הלכת סוויסה, ומקל וחומר כשבצד הנסיבות הללו קיים גם נושא רפואי-פיזי.**

27. ראה האמירות בבש"פ 4336/19 ביאדגלין (יש לשקול שיקולים גם לבר הלכת סוויסה); ראה גם בש"פ 4930/20 (החמצת הזדמנות לערוך שינוי), בש"פ 4950/20 **אלחמידי נ' מ"י**.

28. עוד אציין כי ייחוד המקרה דנן בא לכדי ביטוי **עת מהלך תקופה ממושכת, לאורך כלל התסקירים מקפיד המשיב להבהיר כי זהו רצונו, ואין בכוונתו להציע חלופה גרידא.**

29. לשחרור להליכי גמילה וטיפול במקרה של שוד, גם עם עבר מכביד ומאסר מותנה- ראה בש"פ 4108/09 **סולומון וונדמגין נ' מדינת ישראל**; להגמשת תנאי הלכת סוויסה גם לאחר שנאשם ריצה מאסר, ומואשם בעבירת שוד- ראה בש"פ 8168/17 **קרקני נ' מדינת ישראל**; ראה גם בש"פ 6990/08 **גיטנס נ' מדינת ישראל**, בכל הנוגע ליצירת ציפיה לאחר תסקיר.

30. ראה במיוחד בש"פ 3292/14 **ציבר נ' מ"י** גם כן בעבירת שוד (התחשבות בנסיבות חיים); בש"פ 4336/19 **ביאדגלין נ' מ"י** - שוב התחשבות בנסיבות חיים; ראה גם מ"ת (מר') 20489-04-15; מ"ת (י-ם) 1556-02-17; מ"ת (י-ם) 10131-04-18; מ"ת (חי') 54384-02-15.

31. עוד אפנה למאמר "**שחרור בערובה לחלופת מעצר טיפולית: החריג שהפך לכלל**" הסניגור, 290, עמ' 4.

32. ראה גם בש"פ 8168/17 **קרקני נ' מ"י** ("כל הליך מעצר הוא עניין לתפירה ידנית", ומשמעות תסקירים), בש"פ 8098/21 **בוהדנה נ' מדינת ישראל**- שילוב שיקולים כמצדיק הפניה לגמילה.

33. גם הכרת המשיב בנזק שגרמו הסמים לתא המשפחתי הגרעיני שלו, הדימיון להתנהלות אביו, (כעולה מהתסקירים) מעלה סיכויי הפרוגנוזה. עוד אציין, כי גם אנוכי וגם שירות המבחן התרשמו, כי לערבה המגבה איכות טובה והיא יכולה לעצמה לסייע בהקהיית המסוכנות.

34. אפנה לעניין זה לבש"פ 608/23 אוחין נ' מדינת ישראל; בש"פ 8761/22 אבו סארה נ' מדינת ישראל המרחיב תחומי הלכת סוויסה רבות.

35. סופו של יום, רואה אני לאמץ ההמלצה ולהורות כדלקמן:-

36. אם המשיב תשמש כערב מגבה, כאמור בפרוטוקול הדיון מיום 6/2/23; התחייבותה תשמש להבטחת קיום המשיב את תנאיו ולהבטחת הסגרת המשיב ככל שיעזוב מקום החלופה

37. **החל מיום 19/2/23 ישולב המבקש בקהילת "אילנות"**, וישהה בה בתנאי המקום בקהילה, עד תום ההליכים כנגדו; המשיב יחתום על התחייבות בגובה 25,000 ₪ להבטחת שמירת תנאי המקום הנ"ל וקיום הוראות גורמי

הטיפול; מובהר לקהילת "אילנות" כי בכל מקרה של הפרת תנאים, יציאה משטח הקהילה, התנהגות אלימה, יש לדווח מיידית למשטרת ישראל ולבית המשפט; מובהר למשיב כי הפרה תביא להשמטתו מאחורי סורג ובריח; הערב המגבה לא מיועד לשמש כחלופה אלא לדאוג להעברת המשיב לגורמי אכיפה.

38. 5129371ב"כ המשיב יודא כי המשיב יקיים תנאי הקליטה כאמור בתסקיר ;

39. **54678313השב"ס יעביר המשיב דלת לדלת לקהילת אילנות ביום 19/2/23 לא יאוחר משעה 10:30;** ניתן צו פיקוח מעצרים לטובת שירות המבחן למשך 6 חודשים; שירות המבחן יגיש עדכון תוך 30 ימים ממועד הקליטה לגבי קליטת המשיב בקהילת "אילנות".

40. **להעביר לשב"ס (יש לוודא קיום התנאים!)**, לקהילת "אילנות", לשירות המבחן ולצדדים.

41. **המאשימה תודיע עמדתה עד ליום 15/02/23 בבוקר על מנת שהמשיב יוכל להיערך כדבעי.**

ניתנה היום, כ"א שבט תשפ"ג, 12 פברואר 2023, בהעדר הצדדים.